

به نام خدای مهربانم

The logo of the Lahore University of Management Sciences (LUMS) is a large, light blue emblem in the background. It features a stylized sunburst or flower-like design at the top, with a central vertical element and symmetrical, flowing shapes on either side.

ارائه دهنده: حدیث سوری نژاد

**دکترای تخصصی سلامت باروری
استادیار دانشکده پرستاری مامایی
دانشگاه علوم پزشکی لرستان**

Sourinejad@lums.ac.ir

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان لرستان

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

عنوان:

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان مصرف کننده مواد

گنجینه ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

پایان نامه دکتری تخصصی بهداشت باروری

فرایند شکل گیری رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان مصرف کننده مواد: یک مطالعه گراند تئوری

The process of risky sexual behaviors formation in women drug users: a grounded theory study

استاد راهنما

سرکار خانم دکتر مهناز نوروزی

اساتید مشاور

سرکار خانم دکتر فریبا طالقانی

جناب آقای دکتر غلامرضا خیرآبادی

code number: IR.MUI.RESEACH.REC.1398.667

گنجینه ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

■ مصرف مواد به عنوان مهم ترین آسیب اجتماعی

■ مصرف مواد به عنوان یک عامل زمینه ای مهم در بروز رفتارهای آسیب به خود و نیز رفتارهای پرخطر

گنگره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

- تاکید بیشتر بر رفتارهای جنسی پرخطر به دلیل پیامدهای ناگوار و غیر قابل جبران
- شیوع بیشتر رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در بین مصرف کنندگان مواد
- مصرف مواد بعنوان قوی ترین پیشگویی کننده ی قراردادن فرد در معرض ابتلا به STIs و HIV /AIDS

گنگره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

■ تمرکز بیشتر پیامدهای مخرب رفتارهای پرخطر جنسی با توجه به ماهیت آن
بر زنان

■ شیوع بیشتر رفتارهای مخاطره آمیز جنسی وابسته به HIV و خطر ابتلا
به STIs در بین مصرف کنندگان زن نسبت به مردان

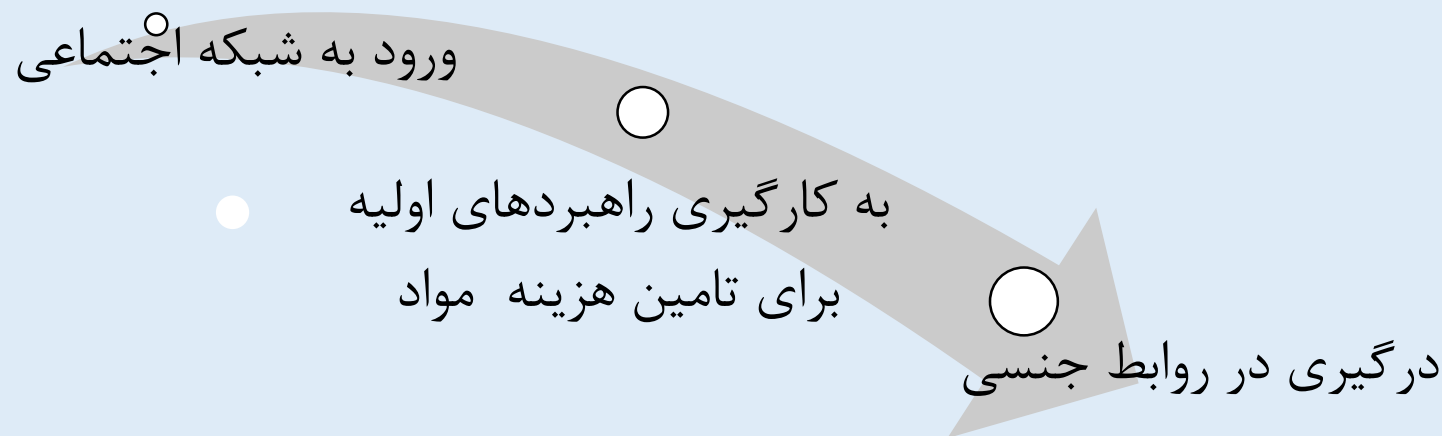
گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

- درگیری پیشرونده در مصرف مواد و پدیدار شدن مشغولیت دائمی و مستمر برای تامین و مصرف آن: روی آوردن به تکاپو و تقلای مستمر برای تامین مواد مصرفی
- پدیدار شدن این دغدغه مندی و احساس ناتوانی در رفع آن، بعنوان آغازی برای درگیری در رفتارهای مخاطره آمیز جنسی بشمار می آید.

درگیر و دار تکاپوی مستمر برای
تامین مواد

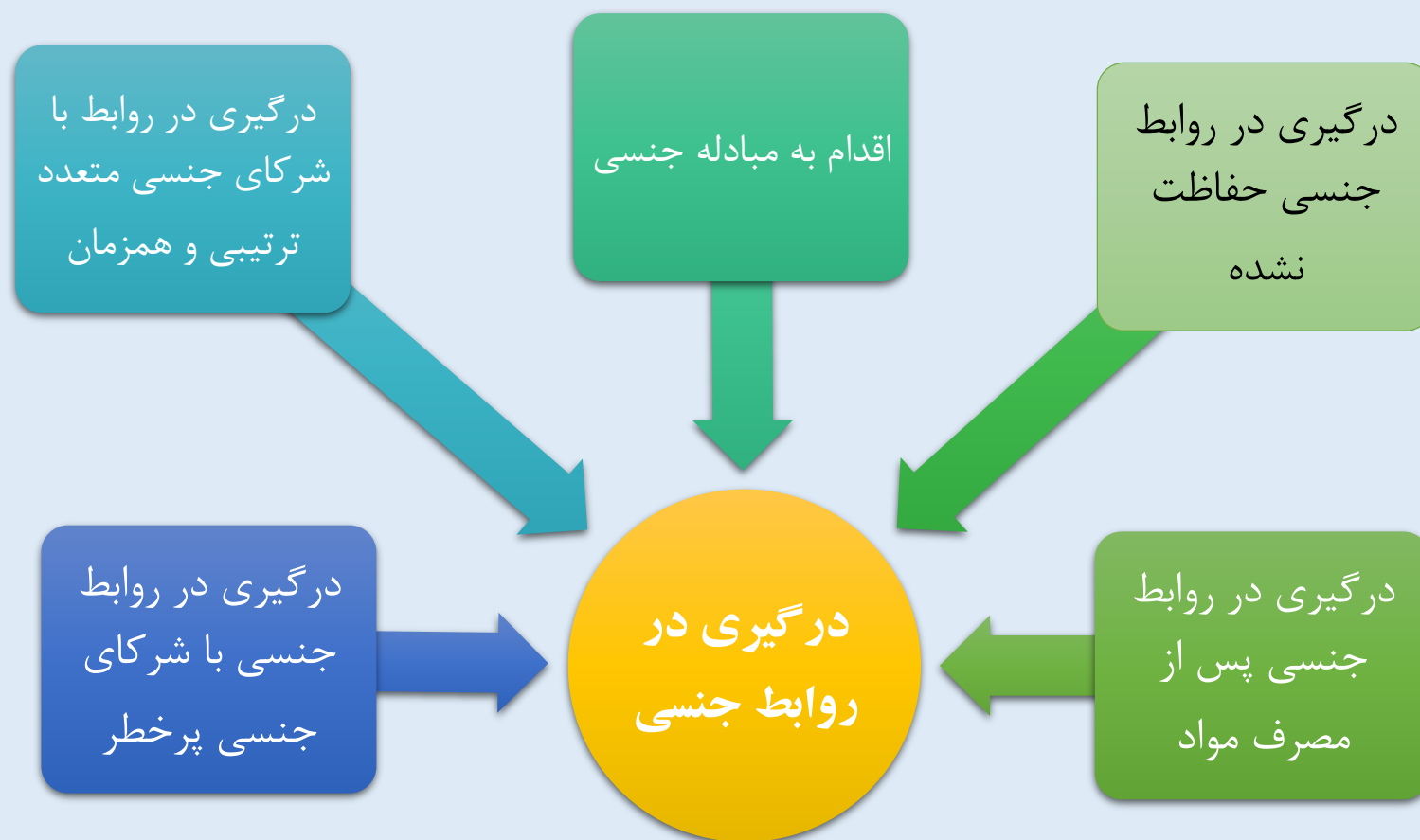

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
مصرف کننده مواد

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

اقدام به مبادله جنسی

راهبرد عمده و کلیدی اکثریت زنان مصرف کننده مواد بمنظور تامین هزینه های مواد پس از استفاده از راهبردهای ابتدایی

دلائل ترجیح مبادله جنسی بر سایر روش های تامین هزینه مواد مصرفی:

- استیصال، درماندگی و ناامیدی از تامین هزینه مواد از طرق دیگر
- عدم امکان برخورداری از شغل و یا امکان استخدام به دلیل فقدان مهارت و توانایی لازم در انجام مشاغل و بی اعتمادی کارفرمایان
- عدم برخورداری از مهارت لازم برای اقدام به دزدی
- کمتر بودن تبعات اجتماعی و قانونی مبادله جنسی در مقایسه با اقدام به دزدی
- داشتن جنبه مخفیانه تر
- کسب درآمد راحت و آسان از این طریق

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
معروف کننده مواد

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان معروف کننده مواد

✓ الگوی غالب زنان مصرف کننده در اقدام به مبادله جنسی
✓ احتمال بیشتر مبادرت به روابط جنسی حفاظت نشده
✓ افزایش احتمال درگیری در تجاوز فردی و گروهی، عدم پرداخت دستمزد و یا پرداخت دستمزد کمتر پس از ارائه خدمت جنسی و اعمال خشونت فیزیکی

فعالیت در قالب کار غیر تیمی یا به شکل انفرادی

فعالیت در قالب کار تیمی و در همکاری با زنان قواد

اقدام به مبادله جنسی

✓ درگیری کمتر در مصرف مواد
✓ عدم وجود تغییرات سوء ظاهری ناشی از مصرف مواد
✓ لزوم پیروی از دستورات زنان قواد نسبت به استفاده از کاندوم
✓ لزوم تقسیم دستمزد با زنان قواد

درگیری در روابط جنسی حفاظت نشده

- ناتوانی جهت بحث و مذاکره در مورد استفاده از کاندوم
- وسوسه دریافت دستمزد بیشتر
- فقدان دانش و آگاهی کافی در مورد فوائد استفاده از کاندوم
- عدم توجه به پیامدهای مبادرت به رابطه جنسی محافظت نشده و همچنین نادیده گرفتن حفظ سلامتی خود
- هزینه بر بودن تهیه کاندوم

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
معروف کننده مواد

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

ناتوانی در بحث و مذاکره در مورد استفاده از کاندوم

- مذاکره برای استفاده از کاندوم نقش مهمی در استفاده از آن ایفا می کند.
- جنسیت نقش مهمی در مذاکره برای استفاده از کاندوم ایفا می کند. به نظر می رسد که زنان و مردان نقش های متفاوتی را در فرآیند مذاکره بر عهده می گیرند.
- نقش مردان و زنان در مورد مذاکره برای استفاده از کاندوم متفاوت می باشد.
- مردان توانایی مستقیم تصمیم گیری در مورد استفاده از کاندوم در زمان اقدام به رابطه جنسی را دارند و زنان باید همیشه برای استفاده از کاندوم مذاکره نمایند.

درگیری در روابط جنسی
حفاظت نشده

فقدان دانش و آگاهی کافی در مورد فوائد استفاده از کاندوم

- ✓ عدم دسترسی به اطلاعات صحیح و دریافت آموزش ناکافی در این زمینه بعنوان علت این مسئله ذکر شد.
- ✓ اینکه تا چه اندازه می توان با آرایه اطلاعات و تلاش در جهت افزایش آگاهی و تغییر نگرش زنان در معرض خطر، تغییر رفتار موثر بصورت استفاده همیشگی از کاندوم در روابط جنسی را در این زنان و مشتریانانشان ایجاد کرد، نیاز به مطالعات بیشتری دارد.
- ✓ علی رغم تاکید بر لزوم تمرکز برآموزش و آگاه سازی زنان مصرف کننده مواد در زمینه رفتارهای مخاطره آمیز جنسی، معاینات دوره ای و آزمایش از نظر ابتلا به HIV/ STIs، با این وجود بسیاری از زنان درگیر در مبادله جنسی معتقد بودند که آگاهی از وضعیت HIV خود و سایر عفونت های منتقله از طریق تماس جنسی کمکی به آنها نمی کند و ضروری نیست.
- ✓ عدم درک ارزش زندگی و فقدان امید به آینده می تواند چهره شوم ایدز و سایر بیماری های مقاربتی را در نظر مصرف کنندگان مواد، کمرنگ نماید.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
مصرف کننده مواد

- درگیری در روابط با شرکای جنسی متعدد ترتیبی و همزمان
- افزایش احتمال مبادرت به شراکت جنسی همزمان با مداومت در مصرف و وابستگی شدیدتر به مواد
- الگوی غالب شراکت جنسی در میان زنان مصرف کننده مواد، مبادرت به شراکت جنسی همزمان
- زنان مصرف کننده مواد به دو شکل درگیر در شراکت جنسی همزمان می گردند:
  - ✓ دغدغه تامین و مصرف مواد و در نتیجه تامین هزینه های ناشی از مواد
  - ✓ تاثیرات ناشی از مصرف شیشه بر میل و عملکرد جنسی و همچنین توهّمات ناشی از مصرف زیاد شیشه
- احتمال داشتن یک شریک جنسی ثابت (شریک جنسی عاطفی) در همراهی با مبادرت به شراکت جنسی همزمان

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

درگیری در روابط جنسی پس از مصرف مواد

تامین هزینه مواد و یا خود مواد در
زمان بروز نشانه های محرومیت

مصرف شیشه همراه با شریک
جنسی و عاطفی مورد علاقه
خود

درگیری در روابط جنسی
پس از مصرف مواد

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
مصرف کننده مواد

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

درگیری در روابط جنسی با شرکای جنسی پرخطر

شرکای جنسی زنان مصرف کننده مواد در اغلب موارد خود مصرف کننده مواد بوده و یا دارای شرکای جنسی متعدد می باشند.

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
مصرف کننده مواد

گنجره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

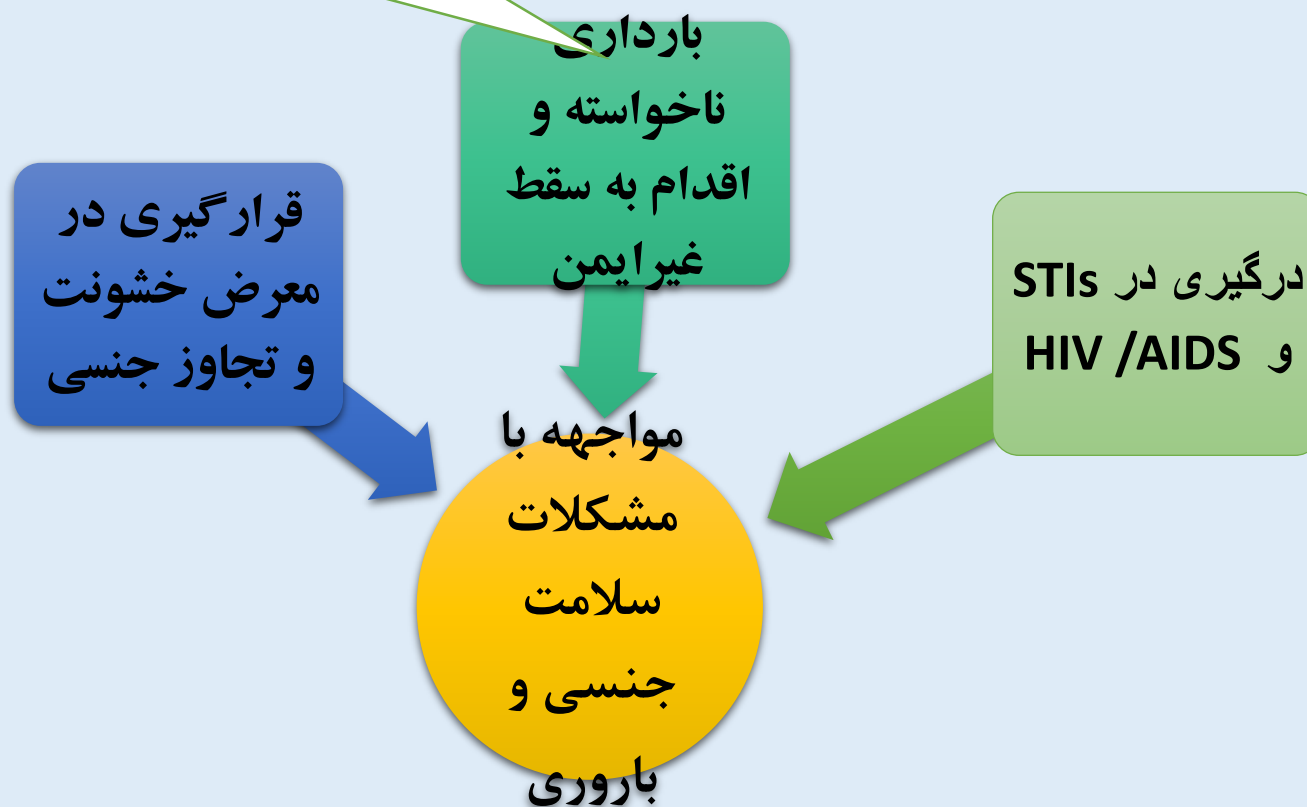
- مت آمفتامین یا شیشه بعنوان ماده ای با بیشترین اثر بر عملکرد جنسی زنان مصرف کننده مواد
- بارزترین اثر مصرف شیشه بر عملکرد جنسی، تاثیر شیشه بر افزایش میل جنسی بود.
- تمایل بیشتر به مصرف مواد همراه با هم مصرف، در مصرف شیشه نسبت به سایر مواد ("بازی شیشه" و یا "شیشه بازی")

رفتارهای مخاطره آمیز جنسی در زنان
مصرف کننده مواد

- ✓ استفاده از روش پیشگیری از بارداری: محدود
- ✓ متداول ترین روش پیشگیری از بارداری:
قرص های پیشگیری از بارداری اورژانسی
(لوونورژسترون)
- ✓ اتخاذ دو راهکار در مواجهه با بارداری
ناخواسته

چالشها، مخاطرات و آسیب ها

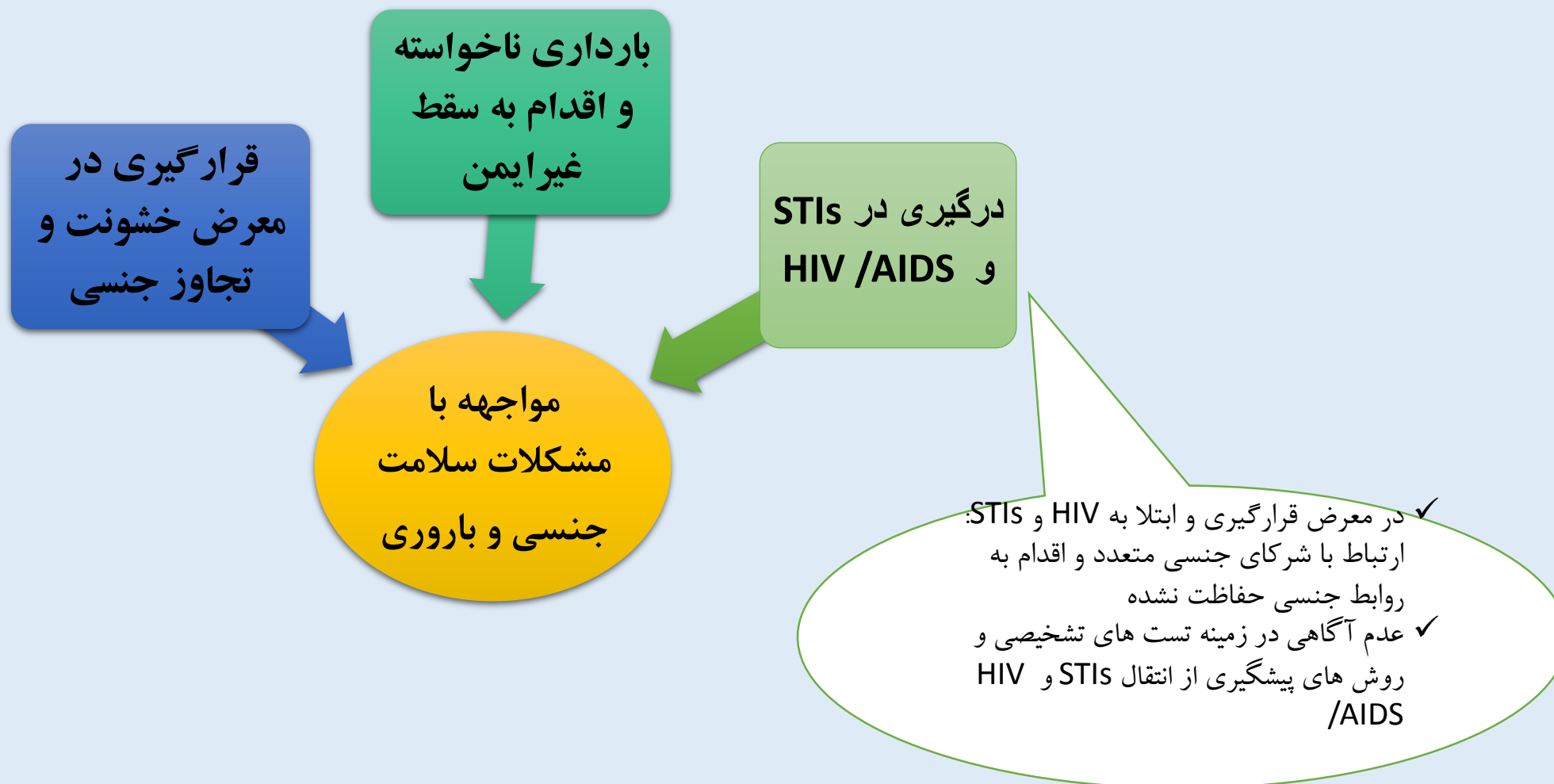
گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

چالشها، مخاطرات و آسیب ها

عدم اقدام به پیگیری تجاوز جنسی از طریق مراجع قضایی و قانونی:

✓ اجبار به سکوت و تن دادن به تجاوز

جنسی

✓ انگ مربوط به پیگیری تجاوز

✓ اطلاع فروشندگان مواد از انگ

✓ تهدید فروشندگان مواد و افراد متجاوز به

عدم افشاء تجاوز

قرارگیری در
معرض خشونت و
تجاوز جنسی

بارداری
ناخواسته و اقدام
به سقط غیرایمن

درگیری در
STIs و
HIV /AIDS

مواجهه با
مشکلات
سلامت
جنسی و
باروری

احتمال بیشتر قرار گرفتن در معرض خشونت در زنان
مصرف کننده مواد نسبت به سایر زنان:

✓ فقدان پایگاه حمایتی

✓ وابستگی آنان به مواد و نیاز مبرم به تامین هزینه مواد

✓ عدم امکان انتخاب مشتریان رابطه جنسی

✓ عدم درک صحیح از احتمال اعمال خشونت به دلیل

تاثیر مواد بر قدرت قضاوت

✓ تفاوت در محل فعالیت

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

- ✓ توجه به تاسیس مراکز و کلینیک های ترک اعتیاد و کاهش آسیب بصورت ادغام یافته بخصوص در مناطقی که امکان دسترسی مراجعه کنندگان به آن مناطق بیشتر باشد.
- ✓ توجه به محل قرار گیری و موقعیت مراکز مشاوره ویژه زنان آسیب پذیر (در محیط مراکز جامع سلامت)
- ✓ استفاده از ظرفیت اعضای تیم های سیاری در بازدید از اماکن و محلهای تردد و حضور زنان مصرف کننده مواد و همچنین استفاده از مردان بعنوان یکی از اعضای تیم های سیاری جهت بازدید از پاتوق های مصرف مواد، جهت ارائه خدمات کاهش آسیب بویژه توزیع رایگان کاندوم

کاربرد نتایج در حیطه
سیاست گذاری و برنامه ریزی
های بهداشتی

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

کاربرد نتایج در حیطه های
بهداشتی - درمانی

- ✓ فراهم آوردن شرایط فیزیکی لازم جهت ارائه خدمات به زنان مصرف کننده مواد، آموزش ارائه دهندگان خدمات در زمینه ی اصول مرتبط با خدمت رسانی به زنان مصرف کننده مواد و جلب مشارکت ایشان در آگاه سازی جامعه نسبت به انگ زدایی از زنان مصرف کننده مواد در زمینه تامین، حفظ و ارتقاء سلامت باروری و جنسی
- ✓ توجه ویژه به این گروه از زنان در زمان مراجعه به مراکز درمانی و بیمارستان ها و همچنین تجربه بارداری ناخواسته به دلائلی از قبیل فقدان سابقه دریافت مراقبتهای دوران بارداری و در نتیجه عدم شناسایی مشکلات و عوارض مامایی، مصرف مواد در دوران بارداری و غیره
- ✓ در نظر گرفتن همکاری بین بخشی با سازمان بهزیستی و مراکز کاهش آسیب بمنظور فراهم نمودن خدمات درمانی ترک مصرف مواد پس از زایمان

گنگره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

تشکر و قدر دانی:

از مشارکت کنندگان در مراحل مختلف این پژوهش بخصوص زنانی که با وجود تمام بی مهری ها و تلخی های روزگارشان اعتماد نمودند؛ کمال تشکر و قدردانی را دارم.

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره دراماتی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

از حسن توجه شما متشکر م.

